

'Aardbeien en asperges verl

Een jaarlijkse productie van 30 miljoen aardbeiplanten, bijna 3 miljoen aspergeplanten, 100.000 kilo asperges en nog wat snijhortensia's en tuinplanten. Dat betekent veel bedrijvigheid op de kwekerij van familie Neessen in Grashoek (Limburg). Met name de teelt van aardbeiplanten is arbeidsintensief en kwetsbaar. Peter, zijn zoons Johan en Peter en dochter Inge bouwen op hun passie, trots en vakmanschap.

V.l.n.r. Johan, Peter, Inge en Peter sr.: gepassioneerde plantentelers

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: Jeannet Pennings/PR

Begin januari rijden we samen met CNB-vertegenwoordiger Ard Mulder door het fraaie Noord-Limburgse landschap, op weg naar één van zijn klanten: Neessen Aardbei & Aspergeplanten. Peter Neessen (64) zit samen met zijn twee zoons Johan (30) en Peter (28) in een vof. Dochter Inge (33) is sinds eind 2009 ook werkzaam in het bedrijf en zal in de toekomst mogelijk toetreden. Het bedrijf zit momenteel in de staart van de najaars- en winterdrukte. Dat betekent dat de laatste aardbeiplanten geogost worden, waarna ze de vriescel in verdwijnen. In de drukste perioden van het jaar – van half november tot februari en de zomermaanden juli en augustus – heeft Neessen naast de 15 vaste medewerkers zo'n 100 seizoensarbeiders rond lopen. Een drukte van belang en dat is niet vreemd, gezien de pro-

ductie van het bedrijf. Grootste tak van sport is de vermeerdering van aardbeiplanten. Er rust ruim 40 jaar ervaring binnen de kwekerij. De oorsprong van het bedrijf gaat nog veel verder terug.

GOED GELD

Al in 1906 werd de basis gelegd met een gemengd bedrijf. "Jarenlang vormden rundvee, kippen en akkerbouw de hoofdactiviteiten van dit bedrijf", vertelt vader Peter. "De grond was in eerste instantie nog mager." Eind jaren '50 en begin jaren '60 werd schoorvoetend gestart met achtereenvolgens de asperge- en aardbeienteelt. Geen vreemde stap: Limburg staat bekend om zijn aspergeproductie. "Voor de oorlog werden er al asperges in Limburg geteeld", weet Peter. "Maar het kwam pas echt op gang in de jaren '60. We zagen dat de asperges vroeg in het voorjaar goed geld oprachten en onze zandgronden zijn er erg geschikt voor,

net als voor de aardbeienteelt. Bovendien had ik – in tegenstelling tot mijn twee broers Herman en Jan, waarmee ik het bedrijf heb voortgezet – nooit zoveel op met dieren. Vandaar dat de asperge- en aardbeienteelt werd opgepakt. Na jaren samen met vader Sjang in het bedrijf te hebben gezeten is deze door mij en mijn broers goed voortgezet. Mijn broers zijn na 25 jaar geleidelijk uit het bedrijf gestapt, waarmee de veeteelt verdween."

De vermeerdering van aardbeiplanten, in 1968 gestart voor aardbeitelers in de omgeving, is uiteindelijk uitgegroeid tot de grootste teelt van plantenkwekerij Neessen. Inmiddels is het niet meer alleen de passie van vader Peter, maar ook van de volgende generatie: zijn kinderen. Nadat Johan zijn studie technische bedrijfskunde aan de Technische Universiteit Eindhoven voltooide en Peter jr. zijn opleiding Tuinbouw aan de HAS Den Bosch, zijn de broers in het bedrijf gestapt. Een jaar geleden kwam ook Inge erbij. Na haar studie Plantenteeltwetenschappen aan Wageningen Universiteit heeft zij als adviseur gewerkt en bij de LLTB. Zij houdt zich naast kantoorwerkzaamheden en de reguliere bedrijfsvoering bezig met de teelt van snijhortensia's. Sinds een jaar horen er ook vaste planten bij, waaronder Heuchera, Helleborus, Astilbe, Lavendel, Erysimum, Euphorbia en Annemoon. "We telen ze in grote potmaten, vanaf 3 liter. Het is een interesse van mij en mijn vader, wat in de overige werkzaamheden moet passen."

LUISVRIJE KAS

In eerste instantie teelde Neessen ook aardbeien voor de pluk, maar dit bleek later niet meer te combineren. Nu concentreert de familie zich op de plantenteelt, wat begon met contractwerk. "Eind jaren '80 zijn we overgestapt op onze eigen plantenteelt", vertelt Peter. "We produceren hoogwaardig uitgangsmateriaal en productiemateriaal voor aardbeientelers in met name Noordwest-Europa." Johan legt uit dat dit een langdurig proces is dat jaarlijks begint met de aankoop van enkele honderden planten bij de Naktuinbouw. "Dat is gecertificeerd materiaal, waarmee wij onze moederlijn opbouwen. Voordat je van een moederplant een verkoopbare plant hebt, ben je vier jaar bezig met vermeerderen. Dit gebeurt de eerste twee jaar in luisvrije hygiënekassen. Aardbeiplanten zijn ontzettend gevoelig voor aarbeimijten, luizen enzovoort. We zitten hier niet in een dichtbevolkt aardbeienteeltgebied, waardoor de risico's gelukkig wat lager zijn."

Er zijn drie manieren om aardbeiplanten te vermeerderen: in de volle grond en op substraat, op stro en hangend in de lucht. De laatste en

kopen goed met elkaar'

De aardbeiplanten worden in luisvrije kassen vermeerderd

meest nieuwe methode heeft volgens Inge en Johan verschillende voordelen. "Je hebt geen grond nodig, het bespaart ruimte en je kunt meer spelen met vroegheid van de planten.

.....

'Pas na vier jaar vermeerderen heb je een verkoopbare aardbeiplant'

.....

In principe gebeurt het opplanten in maart en april. Een plant gaat uitlopen en geeft verschillende scheuten waar nieuwe plantjes aan groeien. Deze worden afgeknipt en weer opnieuw opgeplant. Een moederplant kan na vier generaties vermeerderen ruim 800.000 aardbeiplanten opleveren. De oogst van de leverbare aardbeiplanten vindt gedeeltelijk plaats in de zomer. Een ander deel wordt pas in het najaar, en zelfs in de winter, geroid en in een vriescel bewaard. De planten worden op deze manier in rust gehouden en pas uit de cel gehaald wanneer de afnemer ze nodig heeft. Zo kan een tuinder zijn teeltperiode sturen en productieperiode verlengen. In Nederland worden de meeste aardbeien onder glas op een substraat van potgrond- of kokosmengsel geteeld."

VEREDELING

Volgens het natuurlijke proces geeft een aardbeiplant in het najaar bloemen en in het voorjaar vruchten. "In principe kunnen fruittelers de plant maar één keer gebruiken", vertelt Peter. "Daarna gaat de kwaliteit van de aardbeien achteruit. De eerste oogst levert een plant 400

tot 500 gram aardbeien." Neessen verkoopt zowel volgroeide aardbeiplanten voor de fruitproductie en tuincentra, als vermeerderingsplanten voor collega-kwekers. De productie omvat 30 miljoen planten per jaar, waarvan 80 procent naar het buitenland gaat. Inge: "Er zijn veel bedrijven die de aardbei- en aspergeteelt combineren. Het zijn seizoensproducten die goed met elkaar verkopen. Wij kunnen deze bedrijven goed van uitgangsmateriaal voorzien." De teelt van Neessen omvat in totaal 19 verschillende aardbeirassen, geschikt voor het westerse klimaat en verschillende teeltsystemen. "Verschillen zitten bijvoorbeeld in smaak en houdbaarheid", legt Johan uit. "Sinds 2003 werken we samen met PRI Wageningen en vijf andere, gerenommeerde plantenkwekers

voor de ontwikkeling van nieuwe aardbeirassen. Daar zijn nu vier nieuwe, unieke soorten uitgekomen die gereed zijn voor de commerciële markt. Enkele belangrijke eigenschappen zijn de vroegheid, kleur, een mooie, glanzende presentatie, een goede opbrengst, makkelijk te plukken en stevige, grote vruchten."

ASPERGES

De familie Neessen staat ook bekend om de asperge(planten)productie. De gronden in de omgeving zijn Fusariumvrij en erg geschikt. "We telen momenteel zeven verschillende rassen. De aspergeplantenteelt omvat 14 hectare. Per hectare gaan er 250.000 zaadjes de grond in, wat 200.000 verhandelbare planten oplevert. Rond 1 april beginnen we met zaaien. Het jaar erop vanaf maart worden de planten geroid, op 30 centimeter diep. Zo kunnen we planten met lange wortels afleveren die snel produceren. Met een aspergeplant kan een consument ruim tien jaar doen. Producenten gebruiken planten gemiddeld zeven tot acht jaar. Het aspergesteekseizoen loopt van april tot mei. Zelf hebben we 10 hectare voor de aspergeproductie staan, goed voor ongeveer 100.000 kilo asperges per jaar. De productie past goed in onze bedrijfsvoering. Wel zetten we alles af via de veiling. Het past niet in de structuur om dit zelf te doen; in die periode zijn we bezig met de nieuwe teelt van aardbeiplanten." Volgens Peter en zijn kinderen is de aspergeteelt de afgelopen jaren een hele stabiele factor geweest. "Koele voorjaren zijn erg belangrijk voor de handel. Stijgt de temperatuur boven de 30 graden, zoals begin juli afgelopen jaar, dan is het killing voor de teelt. Zeker in de aardbeien. Vrouwen bloot, handel dood."

De scheuten worden afgeknipt en opnieuw opgeplant